

Справка за приносите в научните трудове на гл. ас. д-р Димитър Йорданов Стойков

представена за участие в конкурс за длъжност „доцент“ по направление 4.3. Биологически науки, специалност 01.06.24. „Микология“ в секция „Микология“ при отдел „Растително и гъбно разнообразие и ресурси“ на ИБЕИ – БАН

Забележка. Номерацията на цитираните източници в текста следва поредния номер от получерния шрифт (в скоби) от списъка на научните публикации.

I. Научни приноси

Таксономия и разпространение на гъбите

➤ Таксономия и разпространение на диапорталните гъби (разред *Diaporthales*)

1. Описан, илюстриран и разграничен морфологично от близки до него видове, е един нов вид за науката – *Apiognomonina fakirovae* (№ 2).

2. Публикуван е подробен списък на диапорталните гъби, и техните растителни субстрати/гостоприемници, познати до 2006 г. в България (№ 22).

3. Публикувана е монографска разработка на разред *Diaporthales* в България. В разработката са включени 104 вида, принадлежащи към 31 рода на 5 семейства (*Cryphonectriaceae*, *Diaporthaceae*, *Gnomoniaceae*, *Melanconidaceae* и *Valsaceae*), от които 95 вида са установени и потвърдени на територията на Република България. За първи път в нея са съобщени видовете *Linospora caprea* и *Gnomonia pruni*. В текста е представена и информация за степента на проученост на диапорталните гъби и таксономичните концепции, съществуващи в научната литература за групата, както и по-важни, стопански значими видове от разреда страната. Включени са морфологични описания на видовете, съдържащи метрични данни за основни статистически параметри от извадки от размера на аскоспорите, както и бележки по разпространението, таксономията и особеностите в изменчивостта. Приложено е разширено резюме на английски език (№ 1).

4. Следвайки препоръките на номенклатурната комисия за имена на родове в разред *Diaporthales* (за употреба или запазване) - когато две или повече имена са синоними, са направени предложения за приоритетни названия на 15 родови имена, включващи пълен списък, цитиран източник и типов вид. Някои от тях са включени в онлайн вариант, подготвен за 10^{-ти} Международен Микологичен Конгрес (№ 13).

5. Съобщени са един нов род *Ditopellina* и няколко нови вида за микотата на България и Балканския полуостров – *Gnomoniella vagans*, *Ophiognomonina melanostyla*, *Sydowiella dryadis* (№№ 6, 20, 31). Представени с морфологични описания и/или илюстрации, основани на изследвани български материали, са: *Melanconis aucta*, *Plagiosphaera immersa*, *Pleuroceras pleurostylum*, *Pseudovalsa umbonata* (№№ 40, 41, 42, 45), и потвърдени с образци у нас – *Apiognomonina erythrostoma*, *A. veneta*, *M. modonia*, *Mamiania fimbriata* (№№ 1, 32, 48, 57).

6. Съобщени са нови видове диапортални гъби за микотата на съседни европейски страни: Гърция, Румъния, и Турция (№№ 19, 31). Общо десет вида са съобщени от Турската част на Странджа планина (№ 23).

7. Публикувани са нови субстрати на диапортални гъби, несъобщавани досега в литературата: напр. *Alnus viridis*, *Quercus castaneifolia*, *Q. trojana* (№ 1, № 31), както и нови хорологични данни за видове с важно стопанско значение в страната (№№ 1, 20, 32, 48, 56, 57).

8. Потвърдени са видове от разряда в страната, и са публикувани такива с нови хорологични данни и растителни субстрати/гостоприемници у нас (№№ 1, 20, 32, 48, 57).

➤ **Таксономия и разпространение на други групи торбести гъби**

1. Извършено е таксономично проучване на род *Trochila* в България, за което са използвани основно собствени сборове. Направени са оригинални описания на установените видове, придружени от черно-бели микрорисунки. Анализирани са изменчивостта на техните аскоспори и е установено, че съотношението дължина/ширина е постоянен белег, с висока таксономична стойност, и може да се използва при определянето им. Направено е сравнение от размерите на спорите в изследваните образци и такива от други европейски страни (№ 4, № 34).

2. Установени са нови родове за микотата на България и Балканския полуостров: *Bricookeia*, *Tubeufia* (№ 11, № 27), и е съобщен един рядък вид в Европа (№ 12). Нов фунгиколен вид, развиващ се по черни строми на *Diatrypella*, намерен в Западна Стара планина и Софийски район, е представен с описание и цветни илюстрации (№ 10).

3. Сравнително-морфологично са изследвани два, считани до скоро за ендемични видове от Гърция (*Zeus olympius* и *Cosmospora ganymede* - приоритетни за опазване) по български материали и гръцки образци от класическото находище. Включени са цветни илюстрации и подробни описания, основаващи се на изследваните материали за първи път след първоначалните им описания от Гърция. Анализирани в светлинен микроскоп са особеностите и изменчивостта в живо състояние на спорите при двата вида, като са коментирани установени различия (№ 53).

4. Публикувана за първи път е биологична връзка между перитеции на *Nectria decora* в стари клонки от акация и безполов морф на *Fusarium lateritium* в природата, с макроконидии, получени в култура и потвърдени в материал от естествената им среда - Източен Предбалкан. Получените еднотелни изолати, култивирани върху три хранителни среди, са анализирани молекулярно-филогенетично, и резултатите от получените ITS и LSU-секвенции са съпоставени с най-високия процент идентични с наличните публични генетични бази данни (№ 9).

5. Публикувани са нови видове за България, Румъния, Гърция и Северна Македония (№№ 6, 18, 29, 30, 33, 34, 35, 39, 43, 47, 52), вкл. два вида - считани за инвазивни (№ 36, № 37). Направени са допълнения към хорологията на видове, по-рядко съобщавани от нашата страна (№№ 18, 30, 55, 57, 60).

➤ **Таксономия и разпространение на лихенизирани гъби**

1. Публикуван в съавторство е списък на лихенизираните и лихениколни гъби в страната (№ 21).

2. Съобщени са нови видове лихенизирани гъби за България (№№ 8, 21, 24, 28). Обобщена е наличната информация до 2015 г., и е представена UTM-grid карта на находищата на белодробния лишей (№ 54).

3. Публикувани са допълнения към хорологията на видове, вкл. срещани в защитени територии (№№ 3, 14, 15, 16, 17, 24, 28, 54, 55, 59), както и нови данни за находища на видове със статус на застрашеност с посочени координати на местонаходища (№ 59).

➤ **Таксономия и разпространение на базидиални гъби**

1. Публикувани са нови видове за микотата на България, вкл. видове, несъобщавани до момента от територията на Балканския полуостров (№№ 5, 7, 25, 32, 38, 44, 46, 49, 55). Направени са допълнения към хорологията на видове (консервационно-значими или по-рядко съобщавани до момента) от територията на страната (№№ 26, 32, 49, 50, 51, 55, 58, 60).

II. Научно-приложни приноси

1. Проучвано е разнообразието от лихенизирани и нелихенизирани торбести и базидиални гъби в защитени територии в страната (№№ 14, 15, 28, 30, 32, 54, 55, 58, 59).

2. Направена е кратка характеристика на местообитанията, в които лишеите са важен компонент, придружена от данни за видовото им разнообразие в изследвани полигони от крайбрежни екосистеми с рядка растителност извън мрежата НАТУРА 2000 в България (№ 16). Публикувани са по-характерните видове лихенизирани гъби, установени в теренни полигони от Екосистеми с рядка растителност във вътрешността на страната извън мрежата НАТУРА 2000. Включена е информация, отразяваща най-важните им морфологични особености, екологичните изисквания към обитаваната среда и разпространението (№ 17).

8.08.2022 г.

гр. София

Изготвил:

/Д. Стойков/